

EDUSKUNNAN
SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTAHelsingissä
11 päivänä joulukuuta 1991
Lausunto n:o 6*Valtiovarainvaliokunnalle*

Valtiovarainvaliokunta on 10 päivänä joulukuuta 1991 pyytänyt sosiaali- ja terveysvaliokunnan lausuntoa hallituksen esityksestä n:o 199 vuonna 1992 perittäviä sosiaaliturvamaksuja koskevaksi lainsäädännöksi.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina valtiovarainministeri Iiro Viinanen, hallitusneuvos Tuulikki Haikarainen sosiaali- ja terveysministeriöstä, budjettineuvos Paavo Kytömäki ja finanssineuvos Reino Niinivaara valtiovarainministeriöstä, osastopäällikkö Antti Arola ja toimistopäällikkö Hannu Häyry kansaneläkelaitoksesta, lakimies Pasi Pönkä Suomen Kaupunkiliitosta, osastopäällikkö Olli Kerola Suomen Kunnallisliitosta, apulaisosastopäällikkö Christel von Martens Finlands Svenska Kommunförbundista, taloussihteeri Pentti Nivala kirkkohallituksesta, varatuomari Mikko Hurmalainen Suomen Työnantajain Keskusliitosta, johtaja Harri Koulumies Liiketyönantajain Keskusliitosta, tutkimussihteeri Helena Pentti Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä, talouspoliittinen sihteeri Martti Luukko Toimihenkilö- ja Virkamiesjärjestöjen Keskusliitosta, suunnittelupäällikkö Olli Saariaho Akavasta, tutkimuspäällikkö Matti Koivisto Suomen Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliitosta, jaostopäällikkö Kaarina Knuuti Maa- ja metsätaloustuottajien Keskusliitosta, ennustepäällikkö Tarmo Valkonen Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksesta, vanhempi tutkimussihteeri Tuovi Allén Työväen Taloudellisesta Tutkimuslaitoksesta ja johtaja Mikael Ingberg Pellervon Taloudellisesta Tutkimuslaitoksesta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan yksityiseltä työnantajalta ja valtion liikelaitoksista annetun lain mukaiselta liikelaitokselta perittäväksi kansaneläkemaksua 2,40 prosenttia ennakkopeerinnän alaisen palkan määrästä vuonna 1992 ja sairausvakuutusmaksua 0,45 prosenttia vuoden ensimmäisen puoliskon ja 1,45 prosenttia vuo-

den jälkimmäisen puoliskon aikana. Julkisoikeudellisilta työnantajilta perittäisiin kansaneläkemaksua 3,95 prosenttia. Valtiolt ja sen muulta laitokselta kuin liikelaitokselta, Ahvenanmaan maakunnalta, kunnalliselta liikelaitokselta, kunnalta ja kuntainliitolta sairausvakuutusmaksua perittäisiin 2,70 prosenttia ja kirkolta ja sen seurakunnalta 4,20 prosenttia.

Työnantajan lapsilisämaksua ei vuodelta 1992 perittäisi.

Vakuutetun sairausvakuutusmaksu olisi 2,20 penniä veroäyryltä ja 80 000 äyriä ylittävältä tulon osalta 3,70 penniä veroäyryltä. Kansaneläkevakuutusmaksu olisi 3,05 penniä veroäyryltä. Vakuutetun kansaneläkevakuutusmaksua perittäisiin myös 63 vuotta täyttäneeltä sekä työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeellä olevilta.

Kuntien osuus kansaneläkelain mukaisten lisäosien rahoitukseen olisi 0,98 penniä veroäyryltä kunnan säännönmukaisessa verotuksessa saamien veroäyriä yhteismäärästä. Kansaneläkelaitos vastaisi lisäosamenoista 67-prosenttisesti ja valtio muusta osasta. Kansaneläkerahaston vähimmäismäärää alennettaisiin väliaikaisesti siten, että rahaston olisi oltava kalenterivuoden päättyessä vähintään 4 prosenttia kansaneläkevakuutuksen vuotuisista kokonaiskustannuksista. Valtio takaisi kansaneläkelaitoksen maksuvalmiuden. Sairausvakuutusrahaston valtion osuuden vähimmäismäärää koskevaa säännöstä alennettaisiin väliaikaisesti siten, että rahaston olisi oltava kalenterivuoden päättyessä vähintään 8 prosenttia sairausvakuutuksen vuotuisista kokonaiskustannuksista. Valtio turvaisi maksuvalmiuden.

Lakiehdotukset liittyvät valtion vuoden 1992 tulo- ja menoarvioesitykseen ja ne on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1992.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena.

Näin ollen valiokunta kunnioittavasti lausunto-
naan esittää,

*että lakiehdotukset hyväksyttäisiin
muuttamattomina.*

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa
ova ottaneet osaa varapuheenjohtaja Taina ja
jäsenet Ala-Harja, U. Anttila, Antvuori (osit-

tain), Hiltunen, Kauppinen, Kemppainen, Kuit-
tinen, Nordman ja Puhakka sekä varajäsenet
Morri, M. Pietikäinen ja Saari (osittain).

Eriävä mielipide

Maamme hallitus esittää kansaneläkemaksun
korottamista 1,5 penniä äyriltä ja sairausva-
kuutusmaksun korotusta 0,5 penniä äyriltä alle
80 000 äyrin tuloissa ja sen ylittävältä osalta 1,5
penniä äyriltä. Käytännössä ehdotus merkitsee
kaikkien tuloryhmien verotuksen selvää kiristymistä.

Hallituksen esityksen taustalla ei ole mitään
eriarvoisuutta tasoittavaa sosiaalipoliittista pyrkimystä. Mielestäni kansaneläke-, sairausva-
kuutus- ja sosiaaliturvamaksuja ei tule käyttää

suhdannepolitiikan välineinä, vaan ao. maksuilla
tulee rahoittaa niiden tarkoituksensa mukaiset
menot, siten että kansaneläkelaitoksen rahoitus
turvataan. Keinot, joilla sosiaaliturvan rahoituksesta
vastaisivat työvaltaisten alojen työnantajien
rinnalla muutkin alat, tulee pitkällä jän-
teellä kylläkin kartoittaa. Budjetin alijäämän
rahoitukseen nykyisessä tilanteessa sopisivat
parhaiten haittaverot, joista merkittävä osa
kohdistuu devalvaatiosta hyötynneeseen teollisuuteen.

Helsingissä 11 päivänä joulukuuta 1991

Ulla Anttila